

Krav til dokumentasjon

Metoder og tekniske innretninger i kontakt med fisk

Dokumentasjon i forhold til dyrevern

- **Kravet ligger på oppdretter som bruker utstyret/metoden. Hjemlet i driftsforskriften**
- **Per i dag ikke signal om formell godkjenningsordning. Ikke vent på dette!**
- **Vurdere både bruken av produktet og risikovurdering. Hva kan gå galt. Konsekvenser ved svikt. Utilsikta bruk.**

Metoder for vurdering av velferd?

- **Forskningmessige metoder må tas i bruk**
  - Dødelighet - akutt eller kronisk
  - Synlige skader
  - Adferdsendringer
  - Laboratorieundersøkelser
    - Stresshormon
    - Vevsundersøkelser
  - Effekt på tilvekst

Kriterier for vurdering av akseptabel velferd.

- **Velferd skal vurderes, ikke økonomiske betraktninger.**
- **Ingen klare kriterier. Skjønn ut fra tilgjengelig kunnskap og holdninger. Ny kunnskap vil måtte skaffes til veie.**
- **Nye metoder og nytt utstyr skal være like godt eller bedre enn det gamle.**
- **Hvor robust er utstyret/metoden. Kreves opplæring, prosedyrer?**

Eksempler på ikke egnet utstyr eller metoder i forhold til dyrevelferd

- **Pumper som deler fisk i 2 når ventiler lukkes**
  - Økonomisk kost/nytte vurdering ikke akseptabelt
- **Sorteringsutstyr som gir betydelige slitasjeskader og økt dødelighet på fisk**
  - Denne typen operasjoner kan gå bra i 80 % av tilfellene, og så skjærer det seg skikkelig
- **Pumping av torsk, der torsken stiller seg som en C i røra og ikke lar seg flytte.**
  - Metoder og utstyr som tas i bruk til nye arter ,må vurderes grundig
- **Vaksinering med automatpistol med for høyt trykk**
- **Håndtering av sei som kommer inn sammen med laksen til slakteri**
  - Egne krav her fra kunder.
- **Nøter som klapper sammen i strømmen på lokaliteten**
  - Mer vanlig enn uvanlig??

-
-
- **Dødfiskhåver der fisk kommer i klemme under håven**
  - **Misdannelser ved heving av temperatur på rogninkubering.**
    - Store konsekvenser i flere år
  - **Gassovermetning**
    - Oftest sammenheng med manglende vedlikeholdsrutiner?
    - Manglende kunnskap om dimensjonering og drift av luftere?
  - **Panikkreaksjoner når strømmen går i lyssatte matfiskanlegg vinters tid**
    - Krav om nødstrøm?
  - **Dødelighet i matfiskanlegg på grunn av oksygensvikt**
    - Et betydelig økende problem med større enheter og mer fisk på hver lokalitet

Eksempler på aktuelle krav vi stiller.

Søknad om godkjenning av settefiskanlegg med mer enn 95% resirkulering av vannet, Delvis ny metode

- **Vurdering av metodens dokumentasjon og tidligere driftserfaringer i mindre skala. Kriterier helse, vannkvalitet, dødelighet.**
- **Krav til reservevannsløsning**
- **Krav til utvidet overvåking av vannkvalitet**
- **Krav til dokumentert opplæring av ansatte**
- **Krav til manualer og prosedyrer**
- **Krav til maksimal tetthet til anlegget har vært i stabil drift en tid.**

Tenkt eksempel: Automatisk vaksinasjonslinje for torsk. Metode og utstyr skal finnes forsvarlig

---

- **Kontrollerte forsøk der mindre mengder fisk vaksineres og sammenlignes med manuell vaksinerings.**
- **Aktuelle kriterier for vurdering:**
  - Skader og dødelighet 1 måned etter vaksinerings.
  - Vurdering av treffsted og stikkskader.
  - Måling av stresshormon etter avsluttet vaksinerings
  - Vurdering av bivirkninger etter vaksinerings

Tenkt eksempel: Oksygenering av matfiskanlegg i sjø. Aktuelle krav til dokumentasjon og drift

- **Utgangspunktet er at mange vil strekke grensene langt utover det som egentlig var tenkt fra produsent.**
- **Vil O2 tilsetning kunne gi uakseptable nivå av metabolitter?**
  - Overvåking? Tetthetskrav? Krav om minimum vannstrøm i nota.
- **Konsekvenser ved strømbrudd eller annen systemsvikt?**
  - Reservesystem?

Mulighet for næringen

- **Godt dokumenterte produkt vil få et fortrinn i markedet.**
- **Holdninger hos konsumenter i tråd med økte krav.**
- **Nye arter krever egnet utstyr som skal være dokumentert.**
- **Jeg antar at bedre velferd også gir økt produksjon og bedre fiskehelse.**

Oppsummering

Uegna metoder og utstyr i forhold til velferd vil ofte også være uegnet fra andre hensyn

Fokus på området vil forebygge storskala utprøving av uegnet utstyr

Dokumentasjon på nytt utstyr og nye metoder vil legge lista for etterfølgende produkt.